

МАРИНА М. НИКОЛИЋ¹

Институт за српски језик САНУ, Београд
 Универзитет у Приштини с привременим седиштем
 у Косовској Митровици, Филозофски факултет
 Катедра за српски језик и књижевност

СТАНДАРДИЗОВАЊЕ ТЕРМИНА У СРПСКОМ ЈЕЗИКУ

У раду се разматрају проблеми стандардизовања термина у српском језику. Као главни издвајају се: однос између дескриптивног и прескриптивног приступа терминима, утицај енглеског језика на савремену терминологију, недостатак адекватних термилошких речника (једнојезичних и вишејезичних), недостатак сарадње између представника струке чија се терминологија стандардизује. Рад даје предлоге како би се поменути проблеми на најбољи начин превазишли, у смислу комбиновања дескриптивног и прескриптивног метода у процесу стандардизације, где се из датог стања, односно употребе (имајући у виду и постојеће речнике, дескриптивне и термилошке), у случају синонимије или облика који системски, или на неки други начин, не одговара српскоме језику, приступа прескрипцији уз обавезну консултацију са стручњаком из дате области.

Кључне речи: терминологија, стандардизација, српски језик.

1 marinanikolic769@gmail.com

Овај чланак резултат је рада на пројекту „Опис и стандардизација савременог српског језика“ (178021), који у целини финансира Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије.

Увод. Све већа потреба за интердисциплинарношћу, па и интердисциплинарним приступом у науци о језику проистиче из проучавања односа између језика у тзв. свакодневной комуникацији и језика струке, који врло често надилази свој комуникативни оквир и прелази у нешто што бисмо могли назвати језиком опште комуникације. У оба случаја неопходно је да термини буду стандардизовани, што подразумева и добру уклопљеност у систем савременог српског језика. Осим основног циља овог рада, што би представљало доношење адекватних препорука и начина за превазилажење проблема који се јављају приликом нормирања новопридошлих термина у српски језик, овај рад допринеће, како се надамо, у извесној мери разбијању предрасуда о српском језику и његовој норми. Даље, биће указано и на неке од начина како би се српски језик и његова норма усавршили кроз процесе стандардизовања термина, што је у сваком случају трајан процес.

Стандардизација језика. Стандардизација језика је процес у коме се језик нормира у складу са језичким облицима, али и у складу са социјално-комуникативним функцијама тога језика. Језик постаје нормиран у процесу стандардизације, што подразумева одређене добро припремљене и систематске кораке, који се одвијају у одређеним етапама (о десет фаза у процесу стандардизације језика в. у: Радовановић, 2003).

Процес стандардизације спроводи се на свим нивоима језика, али се лексичка стандардизација (у коју улази и стандардизација термина) истиче као најзначајнија, управо због тога што се језичке промене (које нормативисти пажљиво прате) највише огледају управо у лексичком систему, па језичко нормирање мора најчешће и благовремено реаговати управо у стандардизацији лексике. У поређењу са другим језичким нивоима, лексика показује највећи степен варијантности,² а та је варијантност најчешће потекла из процеса позајмљивања из других језика, данас претежно из енглеског, као глобалног језика. Лексичка стандардизација подразумева стандардизацију лексема у складу са њиховом функцијом, формом и значењем.

Прескриптивизам као језички приступ који се бави прописивањем, препоручивањем, па и забрањивањем одређених конструкција у језику развијао се упоредо с развојем лингвистике (Пипер, 2014, стр. 5–6). Иако се често могу чути и гласови против прескриптивизма као ненаучног, већ искључиво стручног приступа,³ који намеће арбитрарне форме инсистирајући на одређеном облику насупротив другоме, на бројним се примерима показује да

2 Појам варијантности изузетно је важан за стандардизацију, а о томе в. у: Николић, 2010.

3 Ова се појава може повезати и са одређеним ставовима који владају у америчкој лингвистици (нпр. код Trask, 1999)

су, када је терминологија у питању, и дескриптивизам и прескриптивизам као приступи повезани и комплементарни.

Стандардизација термина. Терминологија, као засебна лингвистичка дисциплина, шире гледано својим предметом припада области језичке културе. Предмет терминологије јесу термини, називи који се употребљавају у одређеном научном, техничком или уметничком подручју (Mihaljević, 1997). Наука која проучава термине назива се *терминологија*. Термини представљају специфичну област лексике и сваки термин мора поседовати одређене карактеристике:

- *Фиксираност значења* – Термин означава ограничен, прецизно фиксиран садржај у оквиру одређеног термилошког система у конкретном периоду развоја дате науке, па је за термин недопустива контекстуална условљеност значења.
- *Једнозначност* – Уколико је стални члан у саставу термилошког система, термин тежи једнозначношћу у оквиру свог термилошког поља, где ће имати само једно значење и не може их имати више (нпр. *процесор*). Али ипак постоји много термина који имају и опште и специјално значење (нпр. *период*).
- *Семантичку прецизност* – У оквиру свог термилошког система термин мора бити семантички прецизан, а прецизне границе установљене су помоћу дефиниције термина. Семантичка прецизност означава оно што су у његовој дефиницији неопходна и довољна обележја, на основу којих један појам разликујемо од другог појма. Мотивисани термини су најпрецизнији (нпр. *корен*, *површина*, *клип*), док немотивисани и лажно мотивисани (нпр. *пичија персијектива*) имају мању семантичку прецизност.
- *Одсуство синонима* – Није пожељно постојање синонима међу терминима.
- *Номинативност* – Термини могу бити именице (већина термина припада именицама), али и друге врсте речи. Традиционално, термин схватамо као именовање неке појаве, тако да је номинација важна улога термина.
- *Деривациону способност термина* – Што значи да је пожељно да термин омогућава деривацију нових речи.
- *Прилагодљивост систему* – Термин мора одговарати граматичком систему језика у којем се користи.
- *Структурну целивост* (Николић, 2010, стр. 63–68).

Терминологија не представља затворен и чврст систем. Многе речи које имају општа значења у одређеним сферама бивају подвргнуте процесу терминологијације. Исто тако, на основу неке заједничке особине често долази до преузимања готових термина из једне области у другу при чему долази до потпуне или делимичне промене значења (нпр. *валенитности* (хем.) и *валенитности* (лингв.); *ирационални* (матем.) и *ирационални* (филозоф.), итд.). У терминологији долази и до калкирања, посебно у областима нових технологија, при чему се може десити да калк излази из оквира стандардног језика (нпр. *кликнуџи мишем*⁴).

Пошто су термини део стандардног језика, они морају бити усклађени са језичком нормом. При настанку назива проблем је у томе што нови називи настају најчешће неплански, онда када се први пут јави потреба за означавањем појма за који се дотад није знало или се бар о њему није писало у датом језику.

Тешкоће у одабиру одговарајућег назива (или одговарајуће варијанте назива) и његовог нормирања представљају централни проблем терминологије. На нормирање у терминологији може се гледати двојачко: као на један нормативни језички поступак или као на један општи поступак у нормирању (успостављање одређених стандарда). Терминолошко нормирање је део општег нормирања, слично као и индустријско нормирање. Нормирање подразумева две обавезне фазе: стварање или одабир норме и спровођење те норме – обично се почиње са терминима и праћењем њихове употребе у јавним службама, називима производа, рекламама итд., дакле прескриптивном поступку (уколико је он неопходан) претходи фаза дескрипције.

Терминолошка стандардизација може се вршити унутар једног језика али се може вршити и на међународном нивоу, тако што се називи у разним језицима упоређују помоћу својих дефиниција. То значи да се називи који имају исте дефиниције поклапају. Овде је битно нагласити да се приликом међународног нормирања не нормира назив (израз) већ његов садржај (било је покушаја међународног нормирања израза али они нису дали никакве резултате).

Да би неки термин био прихватљив за стандардни језик, потребно је да испуњава два услова: да буде у складу са најновијим достигнућима у областима науке и технике и да је у складу са стандардним језиком.

На пословима стварања, одабира и нормирања термина потребно је учешће многих установа и појединаца (лингвиста и предметних стручњака) на

4 Овај пример забележен је у више словенских језика.

међународном⁵ и националном нивоу. У свакој научној области, у научним институтима потребно је постојање таквог једног тела које се стара о развоју и прихватању термина. Код нас се решавањем терминолошких проблема бави Одбор за стандардизацију српског језика. Одбор својим препорукама утиче на стандардизовање термина из многих научних области. Али, и поред великог доприноса, потребно је повећати рад комисија које сачињавају Одбор, као и појачати организовање стручних састанака, округлих столова, дискусија које ће се бавити овом веома важном проблематиком.

При нормирању термина треба обратити пажњу на разграничавање термина који имају блиска значења и на одабир између истозначних термина. Постојање синонима главни је разлог за потребу нормирања у терминологији. У терминологији синоними нису пожељни јер доводе до непотребних неспоразума и оптерећују.⁶ Захтев за избегавање синонима самог аутора присиљава да што тачније одреди и разграничи појмове које употребљава. При томе долази до фаворизовања једног појма на штету другог, али се не сме допустити да до тога дође само захваљујући нечијем субјективном језичком осећају. За то је неопходно поштовање одређених језичких и нејезичких правила:

- 1) речи домаћег порекла имају предност над речима страног порекла;
- 2) називима латинског порекла треба давати предност над онима који потичу из енглеског језика;⁷
- 3) проширенији назив има предност над мање проширеним;
- 4) назив који је корисницима прихватљивији има предност у односу на назив који је мање прихватљив;
- 5) назив мора бити усклађен с фонолошким, морфолошким, творбеним и синтаксичким правилима српског језика;

5 Терминолошком проблематиком баве се и неке међународне организације. ISO је светски савез националних установа за нормирање. Међународне норме обично припремају технички одбори ISO-а. При Институту за стандардизацију Србије (настао од Завода за стандардизацију) постоји Комисија за терминологију, која би требало да, између осталог, прилагођава различите међународне стандарде (лингвистичке, информатичке, библиотекарске и сл.) националним (српским) специфичностима.

6 Ипак, синоними међу терминима могу се појавити и за то постоје одређени разлози. Аутори их често употребљавају из стилских разлога: да би смањили монотонију, избегли понављање и допринели стилској варијацији текста. Дешава се и да се неки нови назив за појаву за коју већ постоји термин појави и преузме примат у употреби над старим термином.

7 Разлози за ово правило су традицијске природе.

- 6) краћи називи имају предност над дужим;
- 7) назив који је продуктиван, од којег лако настају нове речи има предност над оним од кога се творбеним наставцима не могу стварати изведенице и сложенице;
- 8) назив не сме унутар исте научне области имати више различитих значења;
- 9) ако један назив има већ неко одређено значење, не треба му мењати значење нити му додавати нова;
- 10) назив има предност ако одговара датом појму и има своје место у систему појмова, а о томе може одлучити само стручњак из предметне области (Mihaljević, 1997, 2017).

Сва ова правила, наравно, не могу се спроводити аутоматски, али о њима треба водити рачуна. Није пожељно ретроактивно нормирати термине, посебно не оне који имају дугу традицију и који су постали саставни део општег лексичког фонда, али треба радити на нормирању (тј. прецизирању) њихове дефиниције.⁸

Осим терминологизације, бележимо и супротан процес, детерминологијацију. То је појава преласка термина из области уже струке у ширу употребу, а такви термини, иако често добро усклађени с нормом, могу изазвати неке недоумице у вези са својим значењем и употребом. Неретко термини шире свој домен употребе на различите области, па се у том процесу могу десити и неке промене, неусаглашености, сужавање или проширење значења. Један од таквих термина је терминолошка синтагма *узорак сертификата о контроли квалитета*, која се састоји од неколико термина.

Узорак сертификата о контроли квалитета – значење и употреба. Будући да је термин *сертификат* дефинисан као сведочанство, односно потврда (о исправности робе и аутентичности производа или уметничког дела итд.) (што показују и наши речници, нпр. Клајн–Шипка, *Велики речник српских речи и израза*), као такав документ он подразумева одређену форму, односно прецизно утврђену структуру. Конкретно, *сертификат о контроли квалитета* одређен је у погледу садржаја (који даје Изјаву о усаглашености уз достављене резултате контролисања – исказане измерене вредности дефинисаних параметара које су добијене испитивањем производа) и начина валидације, односно овере.

8 Треба се овде сетити два термина као што су *књижевни* и *стандардни језик* којим се значења у једном случају могу потпуно подударати а у другом не морају.

Термин *узорак сертифицирања* означава примерак одређеног сертификата, модел, односно узор, шаблон према којем је сертификат урађен (*Речник српскога језика*, 2011), што подразумева да структурно и *сертификациј* и *узорак сертификација* имају исту структуру, односно исте елементе.

У конкретном случају сертификат о контроли квалитета и узорак сертификата о контроли квалитета морају имати исте елементе, а узорак сертификата о контроли квалитета представља репрезентативан примерак сертификата о контроли квалитета и по садржини и по начину валидације, односно овере.

Једина разлика која може постојати између ова два документа, могла би бити у томе што је тачно дефинисан сертификат акредитован и издаје га акредитована институција, док би се *узорком сертификација* могао сматрати предлог (са комплетном анализом) таквог сертификата, којим се приказује шта се њиме добија. У оба документа дефинисан је исти садржај и начин валидације (с тим што узорак сертификата може бити бланко, у смислу шаблона, који се касније оверава).

Менаџмент – значење и употреба. Други анализирани пример јесте реч *менаџмент*, односно биће приказано до којих грешака, пре свега у рекцији, долази приликом њене употребе.

Реч *менаџмент* позајмљеница је из енглеског језика и ушла је у српски језик као термин из области економије, бизниса, организационих наука и др. Паралелно са њом, у српском језику у терминологији датих области користи се и њен преводни еквивалент *управљање*. Иако је карактеристика термина (да треба) да има једно значење, термин менаџмент је вишезначан и означава дисциплину која проучава начине организовања и управљања неким процесима, људским способностима, радним процесима и сл., затим означава процес и начин вођења и организовања предузећа и различитих елемената у процесу рада или производње, и, на крају, означава само руководство неке организације.

У термилошким синтагмама које означавају управљање неким елементима у процесу рада у пракси долази до двојаке рекције, инструменталне, нпр. менаџмент квалитетом, менаџмент ризицима, менаџмент безбедношћу на раду, и генитивне, нпр. менаџмент квалитета, менаџмент ризика, менаџмент људских ресурса. Будући да реч менаџмент у српском језику није глаголска именица, каква је у енглеском (настала од глагола *to manage*), већ је настала позајмљивањем из енглеског језика (*management*), рекција не може бити инструментална. Инструментал се као допуна може наћи уз глаголе и неке врсте именица, попут глаголских, па је зато тај облик очекиван уз име-

ницу управљање (као преводни еквивалент речи менаџмент). С друге стране генитивна рекција одговара речи менаџмент, јер се генитивом ближе одређује о ком типу менаџмента је реч. Разлика је, дакле, у томе што реч управљање тражи допуну, а реч менаџмент атрибут. Ближе одређење именице менаџмент, какво је у овом случају потребно, постиже се генитивом који одговара на питање: Чега? Дакле, менаџмент чега? Менаџмент квалитета. У том смислу конструкција менаџмент квалитета значи управљање квалитетом. Погрешна употреба инструментала уместо генитива настала је угледањем на понашање домаћег еквивалента који захтева инструментал. Уосталом, не видимо разлога зашто се избегава употреба домаће речи, која би се терминолошки одговарајуће понашала у датом контексту, нпр. управљање квалитетом, управљање кадровима, управљање информацијама итд.

Ипак, свесни да уклањање речи менаџмент из српског језика није могуће, будући да је ова реч у активној и стручној и јавној употреби, а уосталом то није ни неопходно, препоручујемо да се у терминолошким синтагмама уз менаџмент користи искључиво генитив, без обзира на честу и дугогодишњу употребу инструментала. Генитив је и у енглеском језику, нпр. *menagement of information*, *menagement of quality*, а он се јавља напоредо с конструкцијом атрибутив + именица (сложене именице типа *noun + noun*, нпр. *information menagement*, *quality menagement*), које су врло ретке у српском језику (нпр. мастер студије, Сава Центар), и стога се не препоручују.

У другим језицима најчешће се реч менаџмент преводи (нпр. словеначки *vodenje*, руски *управление*, италијански *gestione*), док се за менаџера врло често користи позајмљеница из енглеског језика, што показује да је пре реч о престижу неке професије, која се испољава страним називом,⁹ него о потребама самог језика и немогућности или терминолошке неадекватности преводног еквивалента.

Врло је раширено мишљење међу стручњацима струке у којој се употребљава термин-англицизам, да се такав преузети енглески термин не треба замењивати преводним еквивалентом, јер се у том процесу губи нешто од значења енглеског назива.¹⁰ Међутим, то је једна од предрасуда – термин ће имати оно значење за које се стручњаци дате струке договоре да ће имати (Hudeček, 2017, стр. 373).

9 Коришћење страних, пре свега енглеских, назива за именовање професије, функције или радне позиције, сматра се престижним, не само у српском већ и у другим језицима.

10 Исто мишљење јавља се и у другим језицима под утицајем енглеског језика у терминологији.

Ова два примера недвосмислено су показала како треба приступати терминима, не само новим у нашем језику с циљем стандардизовања већ и постојећим с циљем ревидирања и прецизирања нормe. Дакле, неопходна је синергија између лингвисте и стручњака дате области. Први узима у обзир системска правила и речничку, граматичку и правописну продукцију (као нормативне приручнике), али и постојећу праксу и језичку реалност, а стручњак из дате области указује на употребу, контекст и последице такве употребе.

Једно од истраживања¹¹ које смо спровели у претходном периоду указало је на две појаве. Прва је да струке ипак негују своју терминологију и језик струке. Један од аргумената за то је и тај да на великом броју факултета, на пример музичким академијама у Србији, економским и техничким факултетима и тако даље, сваки дипломски и мастерски рад, или докторска дисертација, морају у коначној верзији бити лекторисани, што потврђује навођење лектора који је текст обрадио. То често није случај са филолошким смеровима на нашим факултетима. Водећи стручњаци у различитим областима по правилу имају свест о значају језика за развој културе, али и науке која се кроз језик готово у целости и представља. Језик науке истовремено је и језик струка, па се на тај начин академска јавност према језику и односи (Николић, 2010, 2014). Дакле, предрасуда да стручњаци из других области „кваре“ српски језик, како се у лингвистичкој јавности често може чути, није основана. До грешака и пропуста наравно долази, али томе је можда крива и недоступност приручника, алата који би могли помоћи брже, рецимо путем интернета (Николић, 2017), као и због врло малог броја стручњака лингвиста који се баве стандардизовањем термина. О проблемима српског језика у другим наукама и потребама за увођење курсева српског језика на нефилолошке факултете, с акцентом на учењу правописа и говорне културе, на више места до сада помињано је у јавности.

Још једна појава јесте често кршење граматичких и лексичких правила српског језика у језицима струка, односно у њиховој терминологији. То је пре свега видљиво у правној и економској струци, посебно оним секторима који се тичу законодавства и праксе Европске уније, што је у вези с нашим приступним преговорима и статуса Србије као приступног члана. Друга област где су честа огрешења о нормативна правила српског језика јесте невладин сектор, прецизније невладине организације које се баве демократијом, људским правима, преговарачким процесом са ЕУ, јавним политикама

¹¹ Резултати овог истраживања још увек нису објављени, па га овом приликом посебно не наводимо.

у различитим областима и сл. Поменуће се сфере могу посматрати из аспекта струке раздвојено, мада се у односу на норму српског језика, односно разлога њеног кршења могу објединити. Заједнички фактор и препрека у терминологијом усаглашавању јесте утицај енглеског језика. Наиме, не само у овим областима већ и уопште у науци, у целини, а посебно у савременим технологијама, види се уплив неприлагођене енглеске терминологије у домаћу. Међутим, док се у другим струкама енглески термини посредно увозе, преко нових теорија, метода, научних резултата и сл. у области нпр. европског законодавства и правних оквира ЕУ, то је много брже и непосредно, кроз усклађивање нашег законодавства са европским, због обавеза које Србија има према ЕУ. У канцеларији за сарадњу са Европском унијом запослен је и ангажован одређени број преводилаца за енглески језик, док није ангажован ни један једини србиста, односно лектор српског језика, који би преводе закона и упутстава језички проверавао. Бројни су примери закона и упутстава који су, као готови, преузимају на хрватском језику, без икакве језичке провере и усклађивања. Један од најпознатијих примера некритичког преузимања термина јесте термин *скрининг*, па тако имамо скрининг у различитим областима: скрининг малигнух болести у Србији, скрининг правосуђа, скрининг посетилаца ајти догађаја, билатерални скрининг за отварање поглавља за приступање ЕУ, експланаторни скрининг итд., а као термин преговарачког процеса са ЕУ реч скрининг дефинисана је као аналитички преглед усклађености законодавства Србије са правним тековинама ЕУ (започео у септембру 2013. године, а завршен је у марту 2015. године).

Међутим, постоје и примери терминологијског проширивања и богађења терминима који су изворно домаће речи, нпр. термин *иретраживач*. Претраживач, иако лексема грађена по српском творбеном моделу и по угледу на друге речи истог семантичког поља (нпр. *иститраживач*), које често могу бити и полисемантичне, нема друго значење осим терминологијског у смислу *интернет иретраживач*. Али о таквим примерима биће речи неком другом приликом.

Закључак

Из овог краћег приказа проблематике стандардизовања термина у српском језику може се закључити следеће. Прескриптивизам и дескриптивизам нису супротстављени приступи, будући да свакој прескрипцији претходи дескрипција. У дефинисању термина кључну улогу имају стручњаци из дате области, будући да су они непосредно у тој струци, па имају најбољи увид у одговарајуће изворе и већ постојећу терминологију. Укључивање лингвиста

у стандардизовање термина неопходно је уколико дође до варијантности термина, до проблема који се тичу уклапања у језички систем, попут дилеме око превода или транскрипције термина преузетог из страног (енглеског) језика и др. Та синергија стручњака из различитих струка и стручњака из области (српског) језика на стандардизацији термина неопходна је, али не само појединачно већ институционално, па би требало појачати (да не кажемо активирати) тела попут Комисије за терминологију Института за стандардизацију Србије и Комисије за терминологију Одбора за стандардизацију српског језика.

Институције које се баве српским језиком, институти, факултети, савети, комисије и сл. треба да адекватно и правовремено реагују на проблеме који се јављају приликом стандардизовања термина (код термина страног порекла или у одређеним друштвеним околностима које доводе до промене, нпр. употреба родно сензитивних облика код назива титула, радних позиција, чинова и сл.) и да сарађују са стручним организацијама, које колико нам је познато, врло често и саме потенцирају такву врсту сарадње.

Извори

- Клајн, И. и Шипка, М. (2012). *Велики речник страних речи и израза*. Нови Сад: Прометеј.
- Вујанић, М. и др. (2011). *Речник српскога језика*. Нови Сад: Матица српска.

Литература

- Јовановић, В. (2017). Српска терминологија у *Речнику словенске лингвистичке терминологије* из угла савременог стања српске лингвистике. У: П. Пипер и В. Јовановић (ур.), *Словенска терминологија данас* (253–265). Београд: САНУ – Институт за српски језик САНУ.
- Николић, М. (2010). *Теорија језичке културе у науци о српском језику и славистици*. Београд: Институт за српски језик САНУ.
- Николић, М. (2014). Како говоре интелектуалци. *Језикофил*. <https://jezikofil.rs/kako-govore-intelektualci/>
- Николић, М., Слијепчевић, С., Новокмет, С. (2018). Језичко нормирање и интернет. У: М. Лончар-Вујновић (ур.), *Наука без граница 1: Изван граница* (57–68). Косовска Митровица: Филозофски факултет.
- Пипер, П. и Клајн, И. (2014). *Нормативна граматика српског језика*. Нови Сад: Матица српска.

- Benjamin, M. (2011). Toward a Standard for Community Participation in Terminology Development. *Proceedings of the First Conference on Terminology, Language, and Content Resources*. <https://infoscience.epfl.ch/record/200389?ln=en> (приступљено децембра 2018)
- Hudeček, L. (2017). Anglizmi u hrvatskome nazivlju. У: П. Пипер и В. Јовановић (ур.), *Словенска терминологија данас* (371–382). Београд: САНУ – Институт за српски језик САНУ.
- Mihaljević, M. (2017). Znanstveno nazivlje i hrvatski jezik. *Jezik*, 45 (2), 63–67.
- Mihaljević, M. (2017). Terminologija kao deskriptivna ili preskriptivna znanost – stanje u Hrvatskoj. У: П. Пипер и В. Јовановић (ур.), *Словенска терминологија данас* (383–403). Београд: САНУ – Институт за српски језик САНУ.
- Radovanović, M. (2003). *Sociolingvistika*. Sremski Karlovci – Novi Sad: Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića.
- Trask, R. L. (1999). *Key Concepts in Language*. Routledge. London and New York.

MARINA M. NIKOLIĆ

Institute for the Serbian Language of SASA
University of Priština in Kosovska Mitrovica
Faculty of Philosophy

STANDARDIZATION OF TERMINOLOGY IN THE SERBIAN LANGUAGE

Summary

Language standardization is grounded upon the standardization which is a socio-economic phenomenon dating from the first half of the 20th century. Its purpose is to mitigate and increase trade exchange at an international level, and tends to unify – i.e., to standardize the whole life-style. Language standardization means design of or search for orthographic and grammar rules which are common for all the users of a language thus aiming at expansion of its use in as many areas of human life as possible.

This work discusses different problems in standardization of terminology in Serbian language. The basic problems are the relation between descriptivism and prescriptivism in terminology, the influence of English terms on Serbian terms, lack of appropriate dictionaries, lack of cooperation between linguists and experts in the field. Work gives advice on how to avoid such kind of prob-

lems, in the best way – with a proper combination of descriptivism and prescriptivism in the process of standardization, and with compulsory cooperation among experts.

Keywords: terminology, standardization, Serbian language.